

Motion till riksdagen

1987/88:Bo230

av Bengt Westerberg m. fl. (fp)

om anslag till bostäder

I denna motion kommenterar vi vissa anslagsfrågor inom bostadsdepartementets huvudtitel.

B3. Vissa lån till bostadsbyggande

Huvuddelen av de statliga bostadslånen belastar numera inte den statliga budgeten. Vissa lån kvarstår dock.

Anslaget för förvärvslån på 10 milj. kr. bör utgå.

Räntelån avser hus byggda 1958–67 och ges till 240 000 lägenheter i flerfamiljshus. Låneskulden per lägenhet är relativt låg.

Räntelån bör fortsättningsvis inte beviljas. Härigenom uppstår en besparing på 80 milj. kr. under detta anslag.

B4. Räntebidrag

På anslaget B4 beviljas eftergift av de räntelån som behandlas under B3. Kostnaderna för detta varierar med bostadslåneräntan. Vi föreslår att eftergift av räntelån inte längre skall beviljas. Vi bedömer att detta medför en besparing på helår med ca 120 milj. kr.

Folkpartiet har i en partimotion om bostadspolitiken föreslagit att bostadssubventionerna kraftigt skall reduceras. I detta syfte föreslår vi en extra upptrappning av de garanterade räntorna på 350 milj. kr. Denna extra upptrappning skall omfatta både flerfamiljshus och egnahem. Då räntebidragen utbetalas i efterskott minskar anslaget under 1988/89 endast med hälften. Det finns ca 1,5 miljoner bostäder för vilka räntebidrag erhålls. Den ytterligare upptrappning som vi föreslår innebär således att kostnaden per lägenhet i genomsnitt kan öka med knappt 20 kr. per månad.

I vår partimotion om bostadspolitiken har vi understrukt att räntebidraget vid ombyggnader bör ligga på en lägre nivå än det som utgår vid nybyggnader. Syftet är dels att åstadkomma en begränsning av ombyggnadsverksamheten med andra medel än rambegränsningar, dels att främja mer varsamma och mindre ingripande åtgärder vid ombyggnad. På liknande sätt bör räntestödet för underhåll begränsas.

Dessa nya bidragsnivåer bör utformas så att statens utgifter för räntebi-

drag minskar med ca 300 milj. kr. på helår, när åtgärderna får full effekt. Helårseffekten på kortare sikt har vi uppskattat till 100 milj. kr.

Under detta anslag föreslår regeringen att 90 milj. kr. skall utbetalas som bidrag till hyresrabatter. Dessa utgår till vissa flerfamiljshus byggda under senare delen av 1982 samt 1983 och 1984. Folkpartiet motsatte sig införandet av dessa hyresrabatter och anser att de bör avvecklas. Ingen utbetalning bör således ske under 1988/89.

Under anslaget B4 ingår även de nya bidrag som regeringen föreslog i sin bostadspolitiska proposition hösten 1986. Folkpartiet motsatte sig då ytterligare tillskott till subventionsfloran. Vi anser att anslag inte bör utgå till s. k. kvarboendegaranti, nybyggnader på vissa orter eller till lån till barnfamiljer för förvärv av äldre egna hem. Kvarboendegarantin beräknas kosta 90 milj. kr. och nybyggnadsbidraget 30 milj. kr. Även anslaget till stöd för genomgångsbostäder för ungdomar på 10 milj. kr. bör avskaffas.

Förvärvslånen till barnfamiljer för köp för äldre egna hem infördes den 1 juli 1987. Statens utgifter för räntebidrag för första helåret beräknas uppgå till ca 140 milj. kr. Utgifterna för första årgångens lån minskar sedan successivt men samtidigt tillkommer varje år nya lån. Statens kostnader för denna låneform kan därför bedömas öka snabbt under de närmaste åren.

Enligt folkpartiets uppfattning skall barnfamiljerna stödjas genom generella bidrag, inte genom nya bostadssubventioner. Dessa förvärvslån bör avskaffas fr. o. m. 1 juli 1988. Budgeteffekterna är svåra att uppskatta. Vi har dock bedömt att detta innebär en besparing på budgetåret 1988/89 med ca 40 milj. kr. På helår bör en avsevärt större besparing, åtminstone 100 milj. kr., kunna uppnås.

Därtill föreslog vi i anslutning till regeringens proposition 1987/88:48 att lägestilläggen och ortskoefficienterna skulle avskaffas. Regeringens förslag innebär att lägestilläggen skulle avskaffas under en treårsperiod. Ett avskaffande av ortskoefficienterna ger en besparing på 35 milj. kr. En snabbare avveckling av lägestilläggen vid årsskiftet skulle ha gett ytterligare 15 milj. kr. utöver regeringens förslag. Vi bedömer att motsvarande beslut fr. o. m. 1/7 1988 kan ge 10 milj. kr. på helår. Ingen budgeteffekt uppstår dock budgetåret 1988/89.

B5. Åtgärder i bostadsområden med stor andel outhyrda lägenheter m.m.

Under detta anslag beräknas bl. a. utgifterna för eftergift av hyresförlustlån som beräknas uppgå till 20 milj. kr. för budgetåret 1988/89. Vi anser att några sådana eftergifter av hyresförlustlån fortsättningsvis inte bör beviljas.

Sedan 1986/87 finns ett bidrag till åtgärder i bostadsområden med stora uthyrningssvårigheter eller stora sociala problem. En ram på 60 milj. kr. föreslås även för 1988/89. Detta bidrag utgår endast till de allmännyttiga bostadsföretagen.

Även om det i många fall bör vara möjligt att finansiera sådana åtgärder utan bidrag anser vi att det finns behov av en viss bidragsgivning. Vi anser dock att bidragsgivningen inte skall vara begränsad enbart till att gälla allmännyttiga företag.

B8. Viss bostadsförbättringsverksamhet

Mot. 1987/88
Bo230

Folkpartiet har tidigare hävdat att åtgärder måste sättas in för att bekämpa radonfaran. Vi välkomnar därför regeringens förslag om bidrag för finansieringen av radonåtgärder i egnahem. Det kan dock finnas anledning att överväga ett lägre gränsvärde framöver än de 400 Bq per kubikmeter som hittills diskuterats. Mot denna bakgrund har vi i vårt budgetalternativ reserverat 10 milj. kr. ytterligare för åtgärder mot radonfaran.

Sammanfattningsvis föreslår vi följande besparingar:

	1988/89	Helår
Förvärvslån B3	10	10
Skuldökning räntelån B3	80	80
Eftergift av räntelån B4	40	120
Bidrag till hyresrabatter B4	90	90
Extra upptrappning B4	175	350
Lägre räntebidrag för ombyggnader och underhåll B4	0	100
Kvarboendegaranti B4	60	60
Bidrag till nybyggnad B4	30	30
Förvärv av äldre egnahem B4	40	100
Ungdomsbostadsstöd B4	10	10
Lägestillägg B4	0	10
Ortskoefficienter B4	35	35
Eftergift av hyresförlustlån B5	20	20
Summa:	590	1015
Ökade utgifter:		
Viss bostadsförbättringsverksamhet m. m. B8	+ 10	+ 10

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen till *Vissa lån för bostadsbyggande* (B3) för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. att riksdagen beslutar att räntelån och förvärvslån som belastar anslaget B3 inte skall beviljas fr. o. m. budgetåret 1988/89,
3. att riksdagen till *Räntebidrag* (B4) för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 15 320 000 kr.,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lägre räntebidrag för ombyggnad och underhåll,
5. att riksdagen beslutar att hyresrabatter inte skall beviljas fr. o. m. budgetåret 1988/89,
6. att riksdagen beslutar att eftergift av räntelån inte skall beviljas fr. o. m. budgetåret 1988/89,
7. att riksdagen beslutar om en extra upptrappning av de garanterade räntorna från den 1 juli 1988 enligt vad som anförs i motionen,
8. att riksdagen beslutar att avskaffa ungdomsbostadsstödet fr. o. m. den 1 juli 1988,
9. att riksdagen beslutar avskaffa kvarboendegarantin fr. o. m. den 1 juli 1988,
10. att riksdagen beslutar avskaffa nybyggnadsbidraget fr. o. m. den 1 juli 1988,

11. att riksdagen beslutar att avskaffa systemet med lån till förvärv av äldre egna hem fr. o. m. den 1 juli 1988,
12. att riksdagen beslutar avskaffa lägestilläggen fr. o. m. den 1 juli 1988,
13. att riksdagen beslutar avskaffa ortskoefficienterna fr. o. m. den 1 juli 1988,
14. att riksdagen till *Åtgärder i bostadsområden med stor andel outhyrda lägenheter m. m.* (B5) för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag på 60 000 000 kr.,
15. att riksdagen till *Viss bostadsförbättringsverksamhet m. m.* (B8) för budgetåret 1988/89 anvisar ett med 10 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag förhöjt förslagsanslag eller således 263 000 000 kr.,
16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om radon i bostäder,
17. att riksdagen beslutar att eftergift av hyresförlustlån inte skall beviljas efter den 1 juli 1988,
18. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utformningen av bidraget till åtgärder i bostadsområden med stora uthyrningssvårigheter eller stora sociala problem.

Stockholm den 25 januari 1988

Bengt Westerberg (fp)

Ingemar Eliasson (fp)

Karin Ahrland (fp)

Anne Wibble (fp)

Erling Bager (fp)

Kerstin Ekman (fp)

Birgit Friggebo (fp)

Jan-Erik Wikström (fp)